

[Ib Thyregod.]

sionsbetænkningens forslag, som justitsministeren nævnte det, skyldes det den vidtgående enighed, der kunne opnås om dette i kommissionen, også fra de medlemmer, der var imod princippet om fuld offentlighed. Det er for så vidt det interessante, at hvis man ser i kommissionsbetænkningen, vil man se, at det lovudkast, som findes her, er udarbejdet af samtlige kommissionsmedlemmer, også af dem, som var mod princippet om fuld offentlighed. Det er klart, at dette må være ret afgørende for, om vi skulle vælge en anden formulering end den, kommissionen er kommet til — det mente justitsministeren måske vi burde have gjort — eller vælge kommissionsbetænkningens egen formulering og derfor også henviser til de bemærkninger, kommissionen havde fremsat hertil. Hele kommissionen gik altså ind for et forslag som det, der her foreligger, under den forudsætning at fuld offentlighed blev indført i forvaltningen.

Principielt mener jeg i og for sig — måske i modsætning til justitsministeren — at der er grundlag for at gå videre; men dette forudsætter naturligvis en grundig udvalgsbehandling, hvor man kan blive gjort bekendt med de erfaringer, som ministerierne har gjort, hvor man kan blive gjort bekendt med de oplysninger, som yderligere foreligger fra svensk og norsk side ud over dem, der er redegjort for i betænkningen, hvor man kan modtage henvendelser og oplysninger i det hele taget, og hvor man kan sammenligne lovforslagets konsekvenser med den svenske ordning.

De bestemmelser, der er blevet kritiseret, er dels § 1, stk. 2, om, at begæringen kan afslås, dersom det er åbenbart, at den pågældende ikke har nogen rimelig interesse i sagen, og dels § 3, hvorefter begæring skal referere sig til en bestemt sag — en bestemmelse, som justitsministeren også var inde på.

Den første bestemmelse vil næppe få nogen stor betydning; efter kommissionsbetænkningens udtalelse tager den sigte på notoriske kværlanter. Men på den anden side er det klart, at den anden bestemmelse medfører en indskrænkning i forhold til det svenske system, hvor pressen, telegrambureauerne, kan få lejlighed til at gennemgå den indgående post med de undtagelser,

der naturligvis også gælder i Sverige fra offentlighedsprincippet. Ved bedømmelsen af bestemmelsen i § 3 må man også i høj grad lægge vægt på pressens opfattelse af disse spørgsmål. For demokratiet er pressen såvel som oplysende som opinionsdannende faktor af største betydning, og man vil derfor også se, at pressefriheden er blandt de frihedsrettigheder, der først bliver afskaffet eller krænkede i diktaturlande.

Som modstykke hertil har vi pressens særlige ansvarsregler, og vi har berigtigelsesinstituttet. På dette område findes der ikke tilsvarende regler for radio og fjernsyn. Området er underudviklet, og det er naturligt at indføre tilsvarende regler her, måske netop i konsekvens af dette lovforslag.

Omvendt er der som påpeget i betænkningen problemet om, hvorvidt man, hvis man gennemfører en sådan videregående bestemmelse, så skal ind på et såkaldt dobbelt journalssystem, som det kendes i Sverige. Hvorledes vil dette virke i den danske administration? At det vil virke besværligere, er klart; men kan der vindes noget afgørende ved det, må der foretages en afvejning af besværet over for de fordele, der kan opnås ved en sådan videregående offentlighed.

I langt de fleste tilfælde vil bestemmelsen om relation til en bestemt administrativ sag, altså med andre ord at der kræves en begæring for at se en sag eller få dokumenterne, ikke virke hæmmende. Men der kan forekomme tilfælde, hvor kendskabet til ukendte sager — altså sager, som offentligheden ikke kender noget til — eller måske sammenlignende undersøgelse mellem forskellige sager, hvis navne man ikke kender, kan have betydning også ud fra de hensyn, som ligger bag ved dette lovforslag.

Alt i alt mener jeg derfor, at lovforslaget skulle være af væsentlig betydning for de hensyn, som er nævnt i lovforslaget: kontrol med administrationen, gavn for folkestyret og for, hvad justitsministeren ikke helt forstod, rationalisering inden for statsadministrationen. Jeg tror nemlig, at selve det, at offentligheden får kendskab til statsadministrationen og dens virksomhed, vil være af væsentlig betydning med hensyn til de bestræbelser, som det er blevet sagt vi er enige om at gennemføre for såvel stats- som kommunal administration.